

Oqaasiliortut ataatsimiinnerat

**Ataasinngorneq, januaarip 28-anni 2012, nal. 10.00
Oqaasileriffimmi.**

Peqataasut: *Carl Chr. Olsen, Stephen Heilmann, Eva M. Thomassen aamma Katti Frederiksen.*

Lotte Holm napparsimanini pequtigalugu peqataanngilaq.

Allatsi: *Katti Frederiksen*

Oqaluuserisat:

1. Tikilluaqqusineq aamma ilisimatitsissutit

Siulittaasoq ukioq manna siullerpaamik ataatsimiinnissamut tikilluaqqusivoq, qujallunilu inuuimmini Oqaasileriffiup ICC-llu aqqissuussisimaneranut.

Ilisimatitsissutigineqarpoq Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarsimaneq, tassani kommunip aqqissuuneqarnerani ingerlatsiviit immikkoortullu assigiinngitsut taaguutaasa allanngortinneqarsinnaanissaasa eqqartorneqarneranni Oqaasileriffimmiit KF peqataavoq. KF-ip taaguutinut, soorlu tungiuineq sanarfineq il.il. pillugit nassuiaavoq naqqiissutinillu anngussilluni, ass. sekretariat allatseqarfik, administration allattoqarfik.

2. Kingullermik ataatsimiinnermit imaqarniliap akuerineqarnera Naqinnerliukkat aqqinneqareermata taamaatsillugu akuerineqarpoq.

3. Saaffiginnissutit

a) *frugtbarhedsritualdans*

danskisut taaguut kalaallisut aalajangersimasumik kulturinullu tamanut akunnaatsumik oqaasertalerniarnerani Oqaasiliortut isumaqatigiipput imaalissasoq: **qittat kinguaassiorluaqqusissut.** Aalariaatsit suugaluarpataluunniit kinguaassiorsinnaanermut tunngasuummat, indianerit grækeritoqqat allallu aamma atugarimmassuk taamatut aalajangiisoqarpoq.

b) *borgmester*

Oqaasileriffimmit akissusiarineqarsimasoq naammagineqarpoq, tassalu borgmester kalaallisut immikkut taaguuteqarani oqaasersiatut ikkutivissimasutut atuinnaartuusoq ilisimatitsissutigineqarsimavoq.

c) Taekwon-do klubimit saaffiginnissut pillugu kalaallisut allaqqasuini Oqaasiliortut ima siunnersuuteqarput:
cortesy – høflighed - inussiarnersuuneq
integrity – ærlighed – unneqqarissuseq
perseverance – udholdenhed - pinertussuseq
self-control – selvkontrol – imminut aqussinnaaneq
indomitable spirit – ukuelighedens ånd - nakkaannajuissuseq

d) *juridiske faderløse* kalaallisut taaguutissaa CCO akissusioreersimavoq ilisimatitsilluni oqaatsinik taaguutinillu inatsisit malillugit Oqaasiliortut aalajangersaasinnaallutillu akuersisinnaatitaasut. Taamaattumik qulaani taaguut pineqartooq pillugu saaffiginnittoqassagaluarpat Oqaasiliortut aalajangiussaata tassaassaaq: **inatsisitigut ataataqanngitsut**, tassani uiguutaa –tigut isumaqarpoq inatsisit aqqutigalugit ataataqanngitsuusut, taamaattumillu ippinnaateqarani.

e) Taaguut *Sulisunik Siulersuisut Kattuffiat* pillugu apeqqut Saaffiginnissut pillugu Oqaasiliortut ilisimatitserusupput nunatsinni suleqatigiit, peqatigiiffiit, pingaartumik kattuffiit namminneq aalajangiussaata ataqqiniartarlugit. Kisiannili soorunami ukiut ingerlanerini oqaatsit atorpeqartut isumaasa nikissimanerannik patsiseqartumik paatsuunganarsisoqarsinnaalersimagaangat tassani siunnersuusiorsinnaasarpur. Matumani SSK – Sulisunik Siulersuisut Kattuffiat - pillugu saaffiginnittoq nassuiaaneralu malillugu, tassalu kattuffimmi sulisunik siulersugaqanngikkaluarluni atorfeqartitsisinnaaneq tunngavigalugu Oqaasiliortut taaguummik ima siunnersuisinnaappur: **Suleqatigiinnik Siulersuisut Kattuffiat**. Saaffiginnittup qisuariarnissaa utaqqilaariarlugu taaguutip qanoq pineqarnissaa aalajangiutivinneqarumaarpoq.

f) *Hej igen* kalaallisut qanoq taaneqassava? Danskisut oqariaaseq kalaallisut atunngisarput pillugu saaffiginnittoq ilisimatinneqassaaq, atuisut namminneq taanna qanoq nutserniarneritsik atorniarnersitsillu akisussaaffigissavaat, halooqqi/alooqqi nutseriinnarneruvoq hej igen-imiit, taamaattorli aamma paasinarluni

g) eqqulik tupermut taaguutaava? Oqaasiliortut toqqup kilua aamma eqqulimmik taasarsimassagaat ilisimagisinnaavaat, tassa ilanikuulluni eqquligaq. Tamannali misissorluarneqaqqilaareerpat saaffiginnittoq akineqassaaq.

h) *imigassamik sassaallertarneq*

Saaffiginnittoq ilumoornerarneqaannassaaq, sassaallertarneq tassaamat akeqanngitsumik tunisineq, **nioqquteqartarnerlu** tassaalluni akiliilluni pisisarneq.

i) *livsstilssygdømt* kalaallisut

inooriaatsip kingunerisaanik nappaat. Tassunga nassuiaataalluni inuup inooriaatsini peqqutigalugu nammineq pisooqataaffigisaminik nappaateqalersimasoq.

j) oqaaseq *suliffissaaleqisoq*

Saaffiginnittup danskisut 'arbejdsløs' sulisussarsiorumik taarusunnerugaluarlugu aperaaq kalaallisut oqaaseq eqqortoq tassunga atugassaq suunersoq.

Oqaasiliortut aalajangigaat tassaavoq *suliffissaaleqisoq*, tassami inuk suliffeqareersoq aamma suliffissarsiorsinnaamat, tassanilu paatsuungatitsilersoqarsinnaalluni, tassami suliffissaarutinngikkaluarluni suliffigisamiit allamik **suliffissarsiornikkut** suliffimmut allamut nuuttoqarsinnaasarmat. Naak suliffissaqanngitsoq aamma suliffissarsioruugaluartoq, taamaattoq taaguutip taassuma imaraa suliffinnik inuup pineqartup piginnaasaanut/ilinniagaanut tulluuttumik neqeroruteqartoqannginneq, taamatullu inissittoq tassaalersarpoq *suliffissaaleqisoq*, oqaaserlu taanna imminik nikassaataanngitsoq inummilluunniit pisuutitsiniarpalaarnerunngitsoq Oqaasiliortut isumaqarput.

k) *qersarut*

Qersarut aamma taagoorneqarpoq qissarut. Qissarut tassa qipisoornaveeqqut, imaluunniit sukaruttoornaveerluni qipisarfik.

qivssarut: Kitaata avannaamiutut: qersarut

qivssaq = qipisaq

qissarut/qersarut, tassaavoq aalisaatip arlilluunniit (aleq/arlip) atortua katissut saaneq imalt. savimineq qipisinnaasoq, allunaaq/allunaasaq alerluunniit qipinermigut eqiteruttoortinnagu sukaruttoortinnaguluunniit.

Atortoq taanna qangarsuarumiit atugaasimavoq allaat Ipiutaq-kulturimik taagukkap ukiut 4000-it matuma siorna Alaskami

atugaasup inuisa suliarisarsimavaat qissarutit saanermit tuugaamilluunniit ataatsimit sanaat.

l) *Råstofsstyrelse* kalaallisut

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik qangaaniilli taaguutigereeraa ilisimatitsissutigineqareerpoq.

m) Taaguut *pisortaq* pillugu saaffiginnissut

Akineqareerpoq Oqaasiliortunilu sammineqareernikuulluni allannguiffigineqanngilaq.

n) *ningittakkat*, sooq qasseersiutaava?

Kalaallisut taggisit qasseersiutaasut arlaqarput, naak danskisut ataasersiutaasaraluartut, taakkunani ilaavoq *ningittakkat*, assersuutit allat makkuusinnaapput:

qarliit

kigutigissaatit

illaagutit

nujaasat

qiuutit

avatangiisit il.il.

(danskisut aamma paarlattuinik peqarpoq: brille (ataasersiut))

o) unamminartoq – unammilligassaq

udfordringer aamma udfordrende kalaallisut nutserniarneqartillugu ilaatigut oqaatsit unamminartoq unammillernartorlu atorineqartarput. Saaffiginnittup apeqqutigaa nammineq unamminartut atoruninnerusarlugu. Oqaasiliortut isumaqarput danskisut oqaatsip kalaallisut oqaatsimut ataasiinnarmut ‘parnaavinnginnissaa’ pisariaqartoq, oqaatsip sumut tunngatillugu atugaanera malillugu kalaallisut assigiinngitsunik oqaasertalerneqarsinnaasarmat, ass. qaangerniagassat, unamminartoq, sakkortoq il.il.

p) kemi – kemirtoqassaaq/kemeertoqassaaq?

Oqaasersiat allanneqartarnerannut malittarisassat Landrådet

ileqqoreqqusaani allassimasoq naapertorlugu ima

allanneqartassapput: ‘*Oqaasersiat danskit ordbogiannit*

nalinginnaasumit aammalu ordbogiannit oqaasersianik imaqartumit

tigooqqarniagassaassapput. Oqaasersiat kalaallit oqaasiinut akuliuttut

taggisit oqaluutillu naggiisut tigooqqarneqarsinnaassapput kalaallit

oqaasiisut uiguusersuinnariaassallutik, soorlu: helikopteri, traktorersuaq,

bili, lastbilerpassuit, filmerpugut, scootererput, slalomerfik,

datamaskineqarpugut, versit, snapsertippaanga, doktorinngorpoq il.il.’

Taamaattumik kemi allanngortinnagu uiguusiinnagassaavoq, paatsoorutaanninnissaalu pillugu kittoraateeraliinnarlugu imak: **kemi-rtoqassaaq.**

q) Oqaatsit atorunnaariartortut nutaanerusullu pillugit ilisimatitsilluni allattoq qujaffigiinnassavarput, Oqaasiliortulli Oqaasileriffimmilu atorfillit tamakkua aamma ilisimaaraat.

4. Allat

Ilinniusiorfimmit aalisakkanut, timmissanut uumasuaqqanullu taaguutissatut siunnersuutit ilaat akuerineqarlutik ilaat allatut siunnersuusiorfigineqarput:

kortstrålet arktisk havkvabbe – Arctic Rockling – uuganga
sodfarvet skråpe – Sooty Shearwater – isunnganga
nordisk lappedykker – Horned Grebe – nujaki
gråstrubet lappedykker – Red-necked Grebe – qarsaarnaq
sildemåge – Lesser Black-backed Gull – naajarluusaq
sølvmåge – Herring Gull – qiiqi
Thayers måge – Thayer’s Gull – naajavaaq
stormmåge – Common Gull – anorisioq
ravsnegl – Amber Snail – siuteroq kutsungasoq
glassnegl – Glass Snail – siuteroq qalipaatsaq
danseflue – Dance Fly – niviugak timmiuaartoq
svirreflue – Hoverfly – niviugak issulittartoq
fjeldflue – Highland Fly – niviugak qatsissormiu
vintermyg – Winter Crane Fly – ukiup ipperna
arktisk øresnudebille – Arctic Weevil – Issittup sikannertuua
blågrå jordugle – Great Brocade – palugaq qasertoq
sortugle – Owlet Moth – palugaq uppingasoq
grønlandsk vintermåler – Winter Moth – ukiup pakkalugaa
arktisk kæmpejæger – Fox Spider – Issittup aasiassua
strand-dværgedderkop – Coast Money-spider – sissap aasiaa
arktisk kystjæger – Greenlandic Thin-legged Wolf Spider – aasiak sine-
riammiu
polarjæger – Arctic Wolf Spider – Avannaarsuata aasiaa
krabbedderkop (brun) – Crab Spider – aasiak assagiarsungasoq
kvadratedderkop – Four-spot Orb Weaver – sisamanik toornilik
bjørnedyr – Moss Piglet – nanuarangasoq
springhale – Springtail - pisseriaq

Saaffiginnissut alla iimisamik oqartoqarsinnaaneranik aperisoq

akuerineqarpoq, nassuiarneqaannassaaq nagguiup marlunnik paasineqarsinnaanera nassuiarneqaannassaaq.

Uumasup dovendyrip kalaallisut taaguutaanik siunnersuuteqartoq ilisimatinneqassaaq qangaaniilli **eqiasuppalummi**k imalt. **eqiasuppalummi**k taagorneqartareertarsimasoq.

Oqaaseq 'inuinnaq' ullumikkut paatsoorneqarluni nikassaarpalut-tuunerarneqartarpoq, isumaatali taamatut paasineqannginnissaa Oqaasiliortut erseqqissaatigaat. Oqaaseq imminik ataqqinassuseqa-reersuuvoq, inuup inuinnaassutsi tunngavigalugu allatuulli pisinnaa-titaaffeqarneranut aamma tunngasuuvoq.

Saaffiginnissut kingulleq oqaatsimut '*immisorsiveqanngitsoq*'-mut tunngasuuvoq. Saaffiginnittup oqaaseq aanaminit atorneqartoq tusar-taramiuk isumaqartillugu egoist, ullumikkulli tassunga oqaaseq 'namminissarsiortoq' nammineq atortarlugu unnerpaa. Avannaani oqaaseq immisorsiveqanngitsoq atugaasartoq Oqaasiliortu-nut ilaasortat ilaannit tusarneqareertarsimavoq.

Misissoqqitassanngorlugu inissinneqarallarpoq.

Ukiup nutaap aallartinnerani Oqaasileriffiup suleqatigisartakkaminut ataatsimeeqatiserinninnissaa februaarimi pissasoq ilanngullugu nalunaarutigineqarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta
Carl Chr. Olsen
Siulittaasoq

Katti Frederiksen
Allatsi